

Latin Amerika Edebiyatı ve Büyülü Gerçeklik

Büyülü gerçeklik, Latin Amerika yazarları ve onların eserleri için kullanılan bir tanımdır. 1960'tan sonra bazı yazarların sıra dışı bir anlayış geliştirmesiyle oluşan bir yönelimdir. Latin Amerika'da yeni bir anlatım olanağı ile etkili olmuştur. Özellikle roman türünde başarılı örnekler verilmiştir. Akımın yayılmasında Avrupa ve İspanya'daki yayıncıların da etkisi büyüktür.

Bu akımda okur, romanın içinde temel bir öğedir. Yeni yöntemlerin sayesinde geleneksel romanın anlatım kalıplarından uzaklaşılır. Eserlerde, toplumun her kesiminden insana ait bir dil tercih edilir. Değişik kahramanlar ve anlatıcılar kullanılır. Gerçeklikten uzak durularak düş gücüne, büyüye dayalı bir kurguya yönelinir. Edebî türlerdeki yazım yöntemleri ustalıklı bir araya getirilir. Gerçeküstü ve fantastik unsurlarla gerçeklik birlikte kurgulanır. Tema; düşler, hayaller, mitler, perilerle dolu masalımsı anlatımla verilir. Okuru her an şaşırta durumlara ele alınır. Sözlü halk kültürüne ait mitler, masallar, destanlar, efsaneler ve halk hikâyeleri yapı ve anlatım olanakları açısından ustaca karıştırılarak kullanılır. Anlatıcı, gerçek ve doğal olanı anlatırken açıklama yapmadan okurun mantıksızlığı fark etmemesi için olay örgüsünü yalın bir dille hızlı şekilde devam ettirir. Ayrıca anlatıcı, sıklıkla ironi anlatım tekniği ile de okurun ilgisini canlı tutar. Büyülü gerçeklik; fantastik edebiyat, postmodernist edebiyat gibi yönelimlerden farklıdır.

Jorge Luis Borges'in (Core Luyis Borges) Alçaklığın Evrensel Tarihi adlı eseri, büyüülü gerçeklik akımının ilk eseri olarak kabul edilir. Yönelimin en önemli eseri ise okuduğunuz metnin alındığı Yüzyıllık Yalnızlık romanıdır. Günter Grass (Günter Gıras), Italo Calvino (İtalo Kalvino) gibi yazarlar bu yönelimin dünyaca bilinen sanatçılarıdır.

Bizim edebiyatımızda ise bu yönelimin bazı özellikleri Latife Tekin, Yaşar Kemal, İhsan Oktay Anar ve Nazlı Eray gibi yazarlarda yer yer görülmektedir.

GABRİEL GARCÍA MARQUEZ (1928-2014), Kolombiyalı bir yazardır. Büyülü gerçekçilik akımının ve Latin Amerika edebiyatının yazarlarındanıdır. Latin Amerika coğrafyasında "Gabo" takma adıyla bilinir. Büyülü gerçekçilik dendiğinde akla ilk gelen yazar olarak kabul edilir. Hukuk ve gazetecilik öğrenimini yarıda bırakmış, 1940'lerden itibaren gazetecilik yapmıştır. Edebiyata hikâye yazarak başlamıştır. Üretken bir yazardır. Roman, hikâye, oyun ve senaryo yazarlığı yapmıştır. 1982'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştır.

Gabriel Garcia Marquez de Yüzyıllık Yalnızlık kitabının arka kapağında romanını nasıl yazdığını şöyle anlatmıştır: "Büyükannem, en acımasız şeyleri, kılını bile kıpırdatmadan sanki yalnızca gördüğü şeylermiş gibi anlatırdı bana. Anlattığı öyküleri bu kadar değerli kılan şeyin, onun duygusuz tavrı ve imgelerindeki zenginlik olduğunu kavradım. Yüzyıllık Yalnızlık'7 büyükannemin işte bu yöntemini kullanarak yazdım. "

Farklı coğrafyalarda ve kültürlerde yetişen bu iki yazarın yukarıdaki söylemlerine bakıldığında, her iki yazarın da eserlerini yazarken annelerden dolayısıyla kadınlardan etkilendikleri görülmektedir. Bunun üzerine gruplar oluşturularak düşüncelerinizi açıklayınız.

Sanatçının bazı eserleri şunlardır: Aşk ve Öbür Cinler, Başkan Babamızın Sonbaharı, Kırmızı Pazartesi, Kolera Günlerinde Aşk, Labirentindeki General, Şili'de Gizlice, Bir Kaçırılma Öyküsü, Yüzyıllık Yalnızlık (roman); Albaya Mektup Yazan Kimse Yok, Bir Kayıp Denizci, Hanım Ana'nın Cenaze Töreni (hikâye)...